

Svenska Golfförbundet

Mikael Frisk
Svenska Golfförbundet
Adress: Paradvägen 67, 352 62 Växjö
Telefon: 070-634 44 98
E post: mikael.frisk@golf.se
www.golf.se

Värnamo GK
Box 146
331 21 Värnamo

Växjö 28 april 2022

Rapport från SGF:s bankonsulentbesök 27 april 2022

Syfte med besöket: Var att jag skulle titta på era greener.

Medverkande: SGF:s Bankonsulent samt delvis den egna banpersonalen.

Sammanfattning och kommentarer:

Värnamo GK liksom **många** andra klubbar i Småland har även denna säsong blivit drabbade av snömögel. Men det är **inte** alls i samma omfattning som förra säsongen, långt därifrån.

Jag väljer nedan att kopiera in mycket av det materialet jag skrev i förra årets rapport (i kursiv stil), men den skrev jag 9 mars 2021 och nu skriver vi 28 april. Så pass mycket senare är det i år...

Om ni tittar på bilden noggrant så ser ni temperaturen jag mätte upp på green 15 kl. 11.00 (bild 2) och för att gräs skall **börja** så sakteliga växa så krävs det just 7 – 8 grader i marken (bild 1). För att gräs skall trivas optimalt och växa som bäst skall det vara 15 – 24 grader i luften. Notera att för att rötterna skall trivas och utvecklas perfekt bör det vara en aning lägre temperatur i marken.

Svenska
Golfförbundet

Bild 1

Svenska
Golfbundet

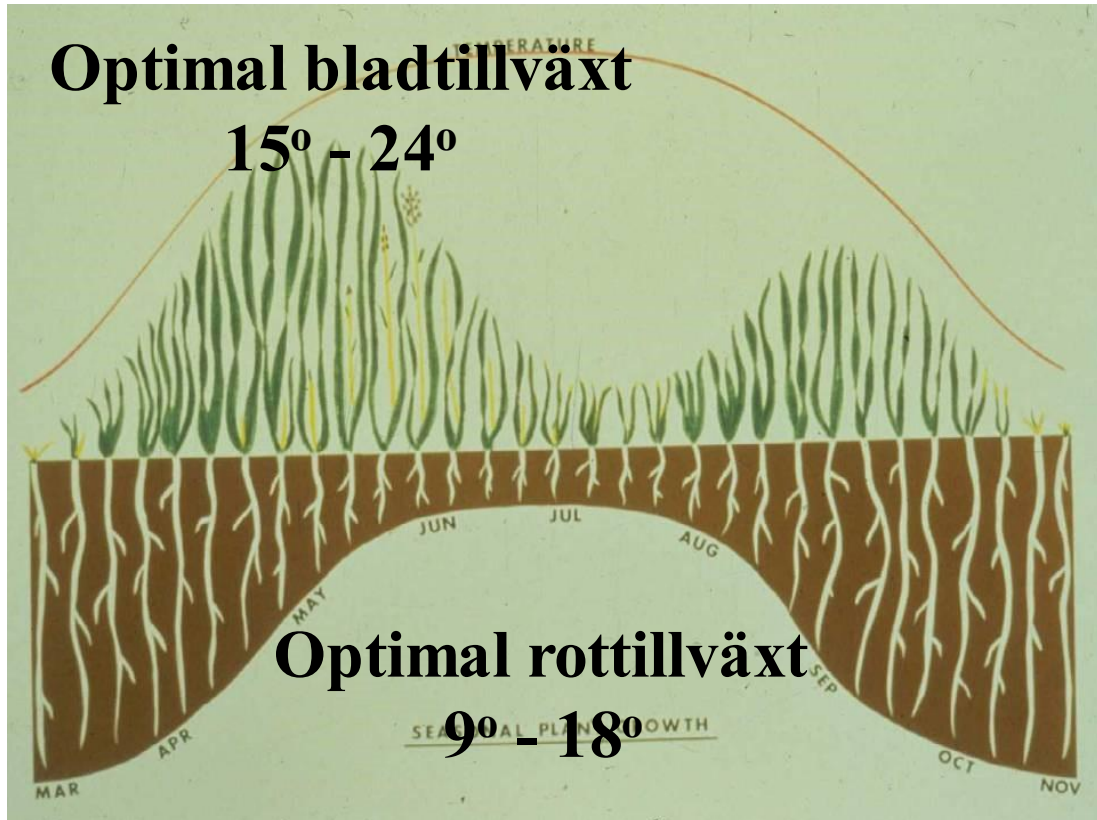

Bild 2

Svenska
Golfförbundet

*Det är ingen som helst tvekan om att era greener blivit ganska hårt angripna av Snömögel (*Microdocium Nivale*)*

Bild green 13 Värnamo GK

Svenska
Golfförbundet

Om vi börjar med snömöglet, så uppkom de mesta av fläckarna som finns på greenerna idag redan i höstas. Snömögel lever mellan - 4 grader och upp till + 28 grader och dess optimala temperatur är när det är + 21 grader i marken. Det betyder att dem allra mesta snömögel angreppen har ni under sommaren, men det syns oftast inte för naturen är så pass fiffigt konstruerad att gräset i sig, tar överhand och på så sätt kväver möglet.

Snömögel precis som alla andra svampar kräver fukt för att kunna överleva. Den minnesgoda personen kommer ihåg att det i princip inte var en enda dag under 2 – 3 månader utan att det regnade, var disigt, dimmigt eller fuktigt väder. Jag blev nerringd en måndag i slutet av oktober av Banchefer som rapporterade att dem under helgen fått massor av svampangrepp! Så ni är inte ensamma på Värnamo GK att har svampangrepp.

Jag vet att grabbarna försökte stoppa angreppen med dem av Kemikalieinspektionen godkända svampmedlen som vi har tillåtelse att bruka på golfbanans greener. Men ni fick in princip inte stopp på det

Som alltid så är det gräsarten Vitgröe (Poa Annua) som ni har till största delen på i princip hela banan, som är allra känsligast. Denna gräsart är naturligt ettårig. Vidare så är den genetiskt flexibel och anpassningsbar som är svår att beskriva. Den kan

ibland visa en stor variation i tolerans mot vinterskador. Trots detta rankar man vitgröe som den art som är minst tolerant mot vinterskador på golfbanor. Den är mycket mottaglig för sjukdomsangrepp och speciellt vitgröe och överlever normalt inte mer än en månad under ett istäcke. Det grunda rotsystemet försörjer plantan med för lite vatten under den kritiska torra vår perioden som gör att den är känslig för frystorka. Plantorna i sig har väldigt tunna cellväggar och är därför just väldigt känslig för is. Vitgröe är den enda gräsart som producerar frö på klipphöjder för greener. Beroende på att en viss procent av fröna är vilande, skapar arten en stor fröbank. Vitgröe gror vid lägre temperaturer än andra gräsarter som används på greener.

Sammanfattningsvis: Vitgröe trivs när den får mycket vatten, näring, den trivs i skugga och tål relativt bra lågt klipp, men är oerhört känslig för tork och solstress, sjukdomar och har rent dålig vinterhärdighet.

Så här tycker jag att Värnamo GK skall gå vidare i olika steg:

- *Se till omgående dressa greenerna rejält, allt för att skydda den känsliga tillväxtpunkten mot frystorka.*
- *Dem allra sämsta greenerna t.ex. 8, 9, 16 + några till tycker jag att ni även omgående skall täcka med duk. Köp in t.ex. Lutrasil nr 23 dukar som är vanliga inom lantbruket för dem som har potatis, jordgubbar, lök etc. och håll dem täckta den närmsta tiden. Vid behov om det behövs ta av dukarna på dagtid om det blir för varmt eller när dem behövs t.ex. klippas lite längre fram. Det fina med dessa dukar är att man kan vattna ovan på dem och att vattnet tränger ner genom duken.*
- *Starta i gång bevattningen så fort som det överhuvudtaget går. Allt för att kunna ge en lite vattengiva mitt på dagen. Detta motverkar ev. frystorka som det blir när det blåser mycket och är kallt på natten.*
- *Lufta alla greener med er Verti Drain och sätt på 8 – 10 mm pinnar och kör så djupt som det överhuvudtaget går. Syftet med denna är ventilerat ut alla giftiga gaser som bildats när gräsplantorna dött. Dessa är giftiga för t.ex. nya spröda gräsfrön.*

Svenska
Golfbundet

Bild Verti Drain luftning av Putting green på Växjö GK

- *Riv i alla fläckar med specialpreparerade stålräfsor. Då vi på detta sätt får bort en massa alger som lätt bildats/bildas i bara fläckar. Det går nämligen inte att odla gräs i alger. Genom att ni river så får den befintliga vitgröe banken i marken lite sol och det kommer att innebära att när rätt marktemperatur uppnås så börjar den att växa. Här kan x antal frivilliga hjälpa till med denna insats och även laga upp alla fläckar som jag beskriver i punkten nedan som handlar om stödsådd av fläckarna.*

Svenska
Golfförbundet

- *Kör med djupvertikalskäraren i minst två olika riktningar, ganska djupt så att man kommer "ner i botten" av fläckarna.*

- *Stödså alla fläckar med en mix av mulldress som innehåller frö. Tycker ni skall använda rödsvingel med en mix av korta eller inga utlöpare. Denna gräsart fungerar som en skyddsgröda och ni kommer garanterat att klippa bort den när ni kommer ner i klipphöjd en bit in på säsongen.*
- *Gödsla med små sammansatt NPK givor och kör istället ofta, framför allt P (fosfor) är oerhört viktig vid etablering av nytt gräs! När gräset väl kommit upp så skall ni "gasa på rejält med näring" så att alla fläckar läker ihop.*
- *Håll ytorna lätt fuktiga den närmsta tiden allt för att stimulera dem nya gräsplantorna.*
- *Håll hålen 1 – 18 stängda så länge som det över huvud taget går, för nu är det viktigt att alla ytor behandlas som ny sådd!*
- *Låt golfarna spela på 9 hålsslingan på andra sidan vägen!*
- *Kommer slutligen alla fläckar inte att växa ihop så återstår ingenting annat än att plugga ur gamla fläckar och ersätta dem med nytt gräs. Här har jag varit med om på ett par klubbar där man instruerade och informerade ett antal medlemmar som hjälpte till med detta under ett par dagar och resultatet blev slutligen riktigt, riktigt bra!*

Svenska
Golfförbundet

Värnamo GK måste se till att ta ner mer träd och buskar runt era greener och tee idag och framtiden!

Jag bifogar en artikel som min kollega Henrik Norén skrivit i detta aktuella ämne, läs den och begrundade vad han skrivit.

Jag är mer än övertygad om att med den framåtanda som jag mötte på Värnamo GK och dess personal så kommer ni att fixa detta så att när väl greenerna läkt ihop så kommer ingen att komma ihåg, denna lite krokiga och slitsamma väg som ni varit tvungna att ta för att komma i mål!

Det var som sagt var det jag skrev förra året och det allra flesta råd jag gav er gäller även denna säsong.

Till nästa säsong 2023 så är min bestämda uppfattning att Värnamo GK **måste** börja vintertäcka eller åtminstone vår täcka era greener med dukar. Jag har genom lång egen erfarenhet både inom och utanför landets gränser sett och upplevt med egna ögon dess positiva inverkan och det finns hur mycket forskning som helst som säger likadant. Detta kostar en hel del pengar och framför allt tar det tid hos personalen men fördelarna är så pass stora att det är mer än värt denna insats genom att ni på så sätt kan starta upp greenerna med så pass bättre resultat. Många klubbar lite längre upp i landet har frivilliga som hjälper till med denna insats med kort varsel. Är det 10 – 12 flika och pigga personer så täcker dem lätt och dra av dukarna alla 18 greener på en dag.

Kom återigen ihåg återigen att: Dukarna kostar en hel del och det **måste** finnas personal på klubben samt en organisation av frivilliga som hjälper till med ibland väldigt kort varsel, annars så blir det bara ett totalt hopplöst krav för killarna som jobbar på banan. Men min bestämda uppfattning är att självklart så skall Värnamo GK ta fram en kostnad inför 2023 som innehåller: Duk, armeringsjärn, förlänga säsongspersonalens anställning i höst, samt övrigt material m.m. Jag skulle inte bli ett dugg förvånad om ni frågade era medlemmar om dem kunde tänka sig att ställa upp med en extra slant per person som bara går till detta projekt.

Övrigt

Så gäller det för Värnamo GK att jobba vidare hårt och målmedvetet med era greener på framför allt hål 1 – 18 d.v.s. den ordinarie slingan. Fortsätt med att stödså med ädelgräs och i ert fall krypven 2 ggr per år. Ni kommer garanterat **aldrig** att helt bli av med den naturligt växande vitgröen på Värnamo GK, för det är det **ingen** i världen som lyckats med helt och hållet, så vidare man inte torvat bort den och ersatt den med ny grästorv som innehåller bara krypven. Detta senare är ett ganska vanligt förfarande i t.ex. USA (och som bl.a. Hills GK utanför Göteborg gjorde för 3 – 4 år sedan). Men det **är inget alternativ** för Värnamo GK, för 10 år senare får dem ofta göra om processen igen, för att den naturligt växande vitgröen har tagit överhand

Svenska Golf förbundet

igen. Man skall även komma ihåg att den enda stora odling med krypven som finns i Europa växer i England eller Spanien, så snälla glöm det...

Det finns hur mycket som helst små, små detaljer att rätta till på Värnamo GK. Därför är min bestämda uppfattning att all personal, en elitspelare (manlig eller kvinnlig) en nybörjare, en äldre kvinna resp. äldre man och en medel handikappare skall göra en s.k. banvandring från hål 1 – 18. Då tittar man på i princip allt (vägar, bunkrar, skyltar, greener, sprinklers, ruffar, tee m.m.) och sätter betyg på dem olika delarna och skriver små kommentarer. Jag har lämnat ett förslag på ett protokoll. Efter detta är gjort så gör man en prioriteringslista med tillhörande budget (om det behövs för vissa åtgärder) Jag har varit med på massor av sådan banvandringar genom åren och det har slagit mycket väl ut och man har fått en helt annan uppfattning vad golfaren vill att man skall prioritera. Hör av er om ni önskar att jag skall medverka på en sådan banvandring.

Fortsätt med ert hårda och målmedvetna jobb med att förbättra och förfina Värnamo GK hela tiden, för det är en riktig pärla till bana som ligger så ofantligt vackert. Bra jobbat alla som har med banans fortsatta positiva utveckling att göra och som vanligt: Tveka inte att höra av er om ni undrar över någonting och kör så det ryker!

Bästa hälsningar

Mikael "Bobban" Frisk

SGF Bankkonsulent

Småland – Gotland – Värmland – Örebro

Mobil: 070-634 44 98

E-post: mikael.frisk@golf.se